

मां यदुच्छिष्टमभोज्यं यद्वादुश्चरितं मम सर्वम्पुनन्तु मां सापो सता
 अप्रतिग्रहः स्वाहा ॥ ३॥ ॐ अग्निश्चमामन्त्युश्चमन्त्युपतयश्च
 मन्त्युकृतेभ्यः पापेभ्योरक्षन्ताम् यद्द्वापापमकार्षं मनसावाचाह
 स्ताभ्याम् पद्भ्यामुदरेण शिश्नाग्रहस्तदवलुपतु यत्किञ्चिदुरितं म
 यि इदमहमामृतयोनौ सत्येज्योतिषि जुहोमि स्वाहा ॥ ४॥ ॐ
 आपोहिष्मयो भुवुस्तानऽकुर्ज्जैर्देधातन । मुहेरणोयचक्षसे ॥ ५
 ॥ सोर्वः शिवतमोरसुस्तस्य भाजयते हनः । उशुतीरिवमातरः ॥ ६ ॥

तस्मिन् अरेङ्गमामवोषस्य क्षयाय जिन्वेथ ॥ आपौजनयथाचनः
॥ ७ ॥ ॐ सुमित्रियानः आपुः ओषधयः सन्तु दुर्मित्रियास्त
स्मै सन्तु बोस्मन्नेष्टिषञ्चवयद्विष्मः ॥ ८ ॥ ॐ द्रुपदादिवमुमु
चानः स्विन्नः स्नातो मलादिव ॥ पूतपुवित्रैर्गुवाज्जमापः शुब्धनु
र्मेनसः ॥ ९ ॥ ॐ कृतञ्चसुत्यञ्चाभीक्षा नपसोर्ध्वजायत ततोरा
त्र्यजायतततः समुद्रोऽर्णवः समुद्रादेर्गुवादधि संवत्सरोऽऽज्जा
यत अहोरात्राणि विदधुर्द्विष्वस्य मिषतो वृषी सुख्याचंद्रमसौ

धातायथापूर्ध्वमेकल्ययत् दिवेञ्चपृथिवीञ्चान्तरिक्षमथोस्वः॥१०
 ॥ॐ उहयन्तमसस्परिस्वः पश्यन्तुऽउत्तरम्। देवन्देवत्रासूर्यमग
 न्मञ्ज्योतिरुत्तमम्॥११॥ ॐ उदुत्सञ्जातवैदसन्देवंघहन्ति केतवः
 ॥ दृशेविश्वोयसूयम्॥१२॥ ॐ चिञ्चन्देवानामुदगादनीकुञ्चक्षु
 मिञ्चस्स्यव्यकृणस्स्याग्ने॥ आप्राद्यावापृथिवीऽअन्तरिक्षं॥सू
 र्यऽआत्माजगतस्तस्युषश्च॥१३॥ ॐ तच्चक्षुर्देवहितम्पुरस्ताच्छु
 क्रमुच्चरत्॥ पश्यैमशरदः शतञ्जीवैमशरदः शत६० शृणुयामशोर

देऽशतुम्प्रघ्नं वामशरदं = शतमदीनाः स्स्यामशरदं = शतम्भूयश्चश-
रदं = शतात् ॥ १४ ॥ ॐ तेजोसिशुक्रममृतमायुष्याऽआयुर्मपाहि । दे-
वस्येत्वासवितुः प्रसवेऽश्विनोर्बाहुभ्याम्पूष्मोहस्ताभ्यामाददे ॥ १५ ॥
ॐ देवो गानुविदो गानुं ब्रित्वा गानुमिति । मनसस्सपतऽइमन्देव षड्ज १७
स्स्याद्वाघातैर्धाः ॥ १६ ॥ ॥ अथ तर्पणमन्त्राः ॥ ॥ आयन्तु नः पित-
रः सोम्यासौ ग्निष्वान्ताः पृथिभिर्द्वेवयानैः ॥ अस्मिन् न्यज्ञेस्त्वं धाम
दुन्तो धिंश्च वन्तु ते वन्तु स्मान् ॥ १ ॥ उदीरतामवरुऽउत्परासुऽउन्मध्य

माः पितरं सोम्यासः ॥ असुञ्छः दुष्टुरदृक्काः ऋतज्ञास्तेनोवन्तु पितरो
 हवेषु ॥ २ ॥ अङ्गिरसो नः पितरो नवग्वाः अथर्व्या एो भृगवः सोम्या
 सः तेषां व्ययः ६ सुमती ब्रह्मियो नामपि भद्रे सोमनसे स्याम ॥ ३ ॥ आर्य
 न्तु नः पितरं स्मान् ॥ ४ ॥ ऊर्जस्वहन्तीरमुत द्रुतम्पयः किलालम्प
 रिस्सुतेम् स्वधास्म्यतुर्पयतमे पितृन् ॥ ५ ॥ पितृभ्यः स्वधायिभ्यः
 स्वधानमः पितामहेभ्यः स्वधायिभ्यः स्वधानमः अपितामहेभ्यः
 स्वधायिभ्यः स्वधानमः अक्षन्पितरो भीमदन्त पितरो तीवृपन्त पित

रः पितरुः शुन्धद्वम् ॥ ६ ॥ ये चेह पितरो ये च नेह यौ श्र्य द्विद्वयाः ॥
ऽउचुन प्रविद्धा ॥ त्वं वै तथ्य तिते जात वेदः स्वधाभिर्ध्यज्ञं सुकृत
जुषस्व ॥ ७ ॥ मधुघाताऽकृतायते मधुक्षरान्ति सिन्धवः ॥ माद्धी
र्त्नः सन्वोषधीः ॥ ८ ॥ मधुनक्कमुतो प्रसो मधुमुत्पाथिवुर्ऽरुजः
मधुद्वोरस्तुनः पिता ॥ ९ ॥ मधुमान्नोव्वनुस्सपातिम्मधुमा ॥
ऽअस्तुसूर्खः माद्धीर्गावो भवन्तुनः ॥ नमोवः पितरो रसायन
मौवः पितरुः शोषायनमौवः पितरो जीवायनमौवः पितरुः स्व

धायै नमो वः पितरो घोराय नमो वः पितरो मन्त्र्यवे नमो वः पितरुः
पितरो नमो वो गृहान्नः पितरो दत्तसुतो वः पितरो देष्मेत द्वः पित
रो व्यासः ॥ ११ ॥ अथ पूजनमंत्राः ॥ अथासनमंत्रः ॥ पृथ्वी त्वया
धृता लोका देवी त्वं विष्णुना धृता ॥ त्वञ्च धारय मां देवि पवित्रं कुरु
चासनं भूमि शुद्धिमंत्रः ॐ मही द्यौः पृथिवी च नऽ इमं च्युज्जग्मि
मिक्षताम् ॥ पिपुतान्नो भरी मभिः ॥ १ ॥ भूतशुद्धिमंत्रः ॥ ॐ वे
भूतानामधिपतयो व्यिशिखासेऽकपर्दिनः ॥ तेषां सहस्रत्रयो

जनेवधन्वानितन्मसि॥२॥ मातृकामंत्रः॥ॐ अम्बेऽम्
म्बिके अम्बोलिके नमानयतिकश्च्युन॥ ससस्त्यश्चुकः सुभ
द्विकाङ्गाम्पीलवासिनीम्॥३॥ प्राणप्रतिष्ठा मंत्राः॥ॐ अयम्पु
रो भुवस्तस्स्य प्राणो भौवायनोव्यसन्तः प्राणायनो गायत्री
व्यासन्ती गायत्री गायत्र्यङ्गायत्रादुपाधंशुरुपाधंशोस्त्रिद्वित्रि
दन्ती रथन्तं र्वसिष्टुः क्रषिः प्रजापतिगृहीतया त्वया प्राणङ्गु
हामि प्रजाभ्यः॥४॥ अयन्दक्षिणाव्यिश्चकम्मातस्स्य मनो

धैर्यवकर्मणोऽङ्गीकृतमनुसन्धिपुच्छेष्मिन्निष्टुमेऽस्यारं स्याद
 तस्योमीन्तस्यामात्पञ्चदशः पञ्चदशाबुहद्विद्वजः ५ कविः प्र
 जापतिगृहीतयात्वयामनोगृहामिप्रजाभ्यः ॥ ५ ॥ अयम्पदश्चा
 दिश्वध्यचास्तस्यचक्षुर्धैर्यश्चक्षुश्चक्षुर्धैर्यश्चाक्षुष्योजगती
 व्यार्षीजगत्याऽक्षक्षुः समृद्धसमाच्छुः शुक्रात्सप्तदशः
 सप्तदशाद्वैरूपश्चमर्दग्निरक्षिः प्रजापतिगृहीतयात्वया
 चक्षुर्गृहामिप्रजाभ्यः ॥ ६ ॥ इदमुत्तरात्स्यस्तस्यश्चक्षुश्चक्षुः

सौवर्धः शरच्छेद्यनुष्टुप्पु गरुद्यनुष्टुभः एडमैडान्मंथीमुद्गिनः
एकविंशः शः एकविंशः शाहुराजस्विइश्वा मिचः ऋषिः प्रजाप
तिगृहीतयात्वया आचक्षुक्कामिप्रजाभ्यः ॥ ७ ॥ इयमुपरिम
तिस्तस्यैवाङ्गोत्याह मन्तोव्याच्यः पुङ्क्तिः ह मन्तोपुङ्क्तिः मि
धनन्निधनवतः आग्रयणः आग्रयणाभिः एवचयस्त्रिंशः
श्रीन्निः एवचयस्त्रिंशः आभ्यां शंशा करैर्वत्ने विश्वकर्मः
ऋषिः प्रजापतिगृहीतयात्वया व्याचक्षुक्कामिप्रजाभ्यो लो

कन्ताऽइन्द्रम् ॥ ८ ॥ ॥ पञ्चगव्यमंत्राः ॥ ॥ ॐ तत्सर्वितुः व्यात्
सं.

॥ ९ ॥ गन्धद्वारां दुराधर्षा नित्यपुष्टां करिषिणीम् ॥ ईश्वरीं सर्वभूतानां
तामिहोपहृये श्रियम् ॥ १० ॥ आप्यायस्व समेतु ते विश्वतः सोम
वृद्धयम् ॥ भवाद्वाजस्स्य संगथे ॥ ११ ॥ दधिक्लाव्योऽअकारिष
ज्जिष्णो रश्वस्य व्याजिनः ॥ सुरभिर्नो मुखो कर्त्तव्यः ॥ आपा
युञ्जिषिता रिषत् ॥ १२ ॥ घृतस्मिमिक्षे घृतमस्स्य योनिर्घृतैश्चि
तो घृतम्वस्स्य धाम ॥ अनुष्वधमावहमादयस्स्व स्वाहा कृ

तं वृषभव्यक्षिहृद्व्यम् ॥ १३ ॥ देवस्यैत्वासवितुः प्रसवेऽश्विनो
ब्धीहृद्व्यास्पृष्टो हस्ताभ्याम् ॥ १४ ॥ ॥ देवतोत्थापनमंत्राः ॥
ॐ उत्तिष्ठु ब्रह्मणस्स्यते देवयन्तस्ये महे ॥ उपप्रयन्तु मरुतः सुदा
नेषु ॥ इन्द्रेष्वाशू र्भवासवो ॥ १५ ॥ प्रतिष्ठा मंत्रः ॥ ॐ मनो जुतिर्जु
षता मा ऊर्ज्यस्स्य बृहस्स्यति र्ध्वं क्षमि मन्त नो त्वरि षुं ष्वज्ञ ६० समिम
न्दधातु ॥ व्वि इश्वै देवासः ॥ इह मा दयन्ता मोऽप्यतिष्ठु ॥ १६ ॥ आवाह
नमंत्रः ॥ धामुच्छदग्निरिन्द्रो ब्रह्मा देवो बृहहस्स्यतिः ॥ स चैत सो वि

सं.
इधेदेवावज्ञमप्रावन्तुनः शुभे ॥ १७ ॥ आसनमंत्रः ॥ ॐ त्वं विष्ट

दाशुषो नृः ॥ गार्हिश्वाणुधीगिरिः ॥ रक्षोतीकमुतत्सना ॥ १८ ॥ ॥ अर्घम
न्त्रः ॥ ॐ सहस्रेशीर्षिर्षुर्षः सहस्राक्षः सहस्रपात् ॥ स भूमिः
सर्वतस्त्पुलान्यतिष्ठुद्गङ्गाङ्गुलम् ॥ १९ ॥ ॥ आचमनमंत्रः ॥ ॐ
शान्नो देवीरभिष्टयः आपो भवन्तु पीतये ॥ शंख्यो रभिस्त्ववन्तु
नः ॥ २० ॥ ॥ स्नानमंत्रः ॥ ॐ आपो हिष्णुमयो भुवस्तानः ॥ ऊ
र्जदेधातन ॥ मुहेरणाय चक्षसे ॥ २१ ॥ चोर्वः शिवतमोरसस्त

स्स्यभाजयतेहनः॥उशतीरिवमातरः॥२२॥तस्माऽअरङ्गमामवो
अस्स्यक्षयायुजिन्वथ॥आपोजनयथाचनः॥२३॥॥अथपंचा
मृतस्नानमंत्राः॥तत्रपयोमंत्रः॥ॐपयःपृथिव्यापयऽओषधीषु
पयोद्विष्यन्तरिदेषयोधाः।पयस्स्वतीःप्रदिशःसन्तुमह्यम्॥
॥२४॥दधिमंत्रः॥ॐदधिक्लावणोऽअकारिषञ्जिषणोरश्चस्स्यवा
जिनः।सुरभिर्नोमुखाकरत्पणऽआयूथंषिरिणत्॥२५॥॥घृत
मंत्रः॥ॐघृतस्मिमिक्षेघृतमेस्स्यघोनिर्घृतेऽश्रितोघृतस्म्वस्स्य

धाम ॥ अनुष्वधमावहमादयस्व स्वाहा कृतं वृषभ दक्षि हव्यम् ॥ २६ ॥
 ॥ मधुमंत्रः ॥ ॐ मधुवाता क्रतायेत मधुक्षरान्ति सिन्धवः ॥ माङ्घ्रीन्निः
 सन्त्वोषधीः ॥ २७ ॥ मधुनक्तं मुतोषसो मधुमुत्पाथिवः रजः । मधु
 द्यौरस्तुनः पिता ॥ २८ ॥ मधुमान्नो वनस्स्पतिर्मधुमांशः ॥ २९ ॥ अस्तु
 सूर्यः माध्योर्गावो भवन्तुनः ॥ ३० ॥ ॥ शर्करामंत्रः ॥ ॐ अथाथ
 रसमुद्वयसं सुखं सन्तः समाहितम् । अथाथं रसस्स्य योरस
 स्तद्यौ गृह्णाम्युतममुपयामगृहीतो सीन्द्राय त्वाजुष्टुष्टु क्लाम्येवते

खोनिरिन्द्रायत्वा जुष्टतमम् ॥ ३० ॥ ॥ पुनः शुद्धोदकस्नानमंत्रः ॥ ॐ
सद्योजातम्प्रपद्यामिसद्योजातायै नमः ॥ भवे भवेनाति भवे भवस्व मां भवो
द्वाय नमः ॥ ३१ ॥ ॥ वस्त्रमंत्रः ॥ ॐ शुर्वासुवासाः परिवीतुऽआगा
त्सऽउश्रेयां भवति जायमानः तं धीरास्सः कुवयुऽउन्नयन्ति स्वाध्या
मनसा देवयन्तः ॥ ३२ ॥ अथ यज्ञोपवीतमंत्रः ॥ ॐ यज्ञोपवीतं पर
मंपवित्रम्प्रजापतेर्यत्सहजं पुरस्तात् । आयुष्यमग्र्यं प्रतिमुञ्च शुभ्र
यज्ञोपवीतं बलमस्तु तेजः ॥ ३३ ॥ ॥ अथ सुगन्धिद्रव्यमंत्रः ॥ ॐ

अहिरिवभोगेऽपञ्चैतिबाहुं ज्यायाहेतिम्परिबाधमानः॥ हस्तगृध्रो
 विश्वाद्युनानिब्विद्वान्नुमान्नुमांश्चसम्परिपातुव्विश्वतः॥ ॥
 चंदनमंत्रः॥ ॐ लोङ्गन्धर्वोऽअखनस्त्वामिन्द्रस्त्वाम्बुहस्पर्तिः
 ॥ त्वामौषधेसोमोराजोब्विद्वान्न्यक्ष्मादमुञ्चत॥ ३५॥ ॥ अक्षत
 मंत्रः॥ ॐ अक्षन्नमीमदन्तह्यवाप्रियाऽअधूषत॥ अस्तोषतस्त्व
 भानद्योब्विप्रानविष्टयामतीषोजान्विद्रतेहरी॥ ३६॥ ॥ पुष्पमं-
 त्रः॥ ॐ चतुर्षुष्व्यदधुःकतिधाव्व्यकल्पयन्। मुखंङ्किम

स्यासीत्किम्बाहू किमूरूपादोऽउच्येते ॥३७॥ ॥ बिल्वमंत्रः ॥ अथ
कंथजा महेशुगन्धिमुष्टिवर्द्धनम् । उद्योरु कसिवुबन्धनान्मृत्योर्मु
क्षीय मामृतात् ॥३८॥ ॥ तुलसीमंत्रः ॥ ॐ इदं विष्णुर्विचक्रमेवेधा
निदधे पदम् ॥ समूढमस्स्य पाथं सुरेस्स्वाहा ॥३९॥ ॥ दूर्वामंत्रः ॥ ॐ
काण्डोल्काण्डात्सुरोहन्ती परुषं परुषस्स्परि एवानोदूर्ध्वं प्रतनुस
हस्रै ए शतेन च ॥४०॥ ॥ धूपमंत्रः ॥ ॐ धूरसि धूर्ध्वन्तन्धूर्ध्वतं रुषो
स्मान्धूर्ध्वं तितन्धूर्ध्वं च धूपं ॥ देवानां मसि दहितमर्घं सस्मि

तमम्यप्रितमञ्जुष्टतमन्देवहूतमम् ॥ ४१ ॥ दीपमंत्रः ॥ ॐ अग्निर्ज्यो
तिर्ज्योतिरग्निः स्याहासूख्योर्ज्योतिर्ज्योतिःसूख्यः स्याहो ।
अग्निर्ध्वोर्ज्योतिर्ध्वः स्याहासूख्योर्व्यध्वोर्ज्योतिर्व्यध्वः स्वा
हो ॥ ज्योतिःसूख्यःसूख्योर्ज्योतिःस्याहो ॥ ४२ ॥ ॥ नैवेद्यमंत्रः ॥
ॐ अन्नपतेन्नस्स्यनोदेह्यनमीवस्यशुष्मिणः ॥ प्रप्रदातारतारि
षः ऊर्ज्यन्नो धेहि द्विपदे चतुष्पदे ॥ ४३ ॥ ॥ फलमंत्रः ॥ ॐ स्वा ॥
फलिनीर्खाऽअफलाऽअपुष्पायाश्चपुष्पिणीः । बृहस्स्पति

प्रसूतास्तानोमुञ्चन्त्व० हंसः ॥ ४४ ॥ ॥ दक्षिणामंत्रः ॥ ॐ ह्र
ण्यगर्भः समवर्त्तताग्रे भूतस्य जातः पतिरेकः आसीत् । सदा
धारपृथिवीन्ध्यामुतेमाङ्गस्मै देवाय हविषा विधेम ॥ ४५ ॥ पुष्पा
ञ्जलिमंत्रः ॥ ॐ बुद्धने शुद्धमयजन्त देवास्ता निधर्माणि प्रथमा
न्यसिन् । तेहनाकस्महिमानः सचन्त यत्र पूर्वे सा ह्याः सन्ति
देवाः ॥ ४६ ॥ ॥ आर्त्तिमंत्रः ॥ ॥ आरात्रिपाथिवे रजः पितुरे
प्रायिधामभिः । दिवः सदा ॥ सिबुहती धितिष्ठुसः आत्वेष

वर्त्तते तमः ॥ ४७ ॥ ॥ अथ स्वस्वयनमंत्राः ॥ ॥ हरिः ॐ स्वस्ति
 नः इन्द्रो बृहद् अथाः स्वस्ति नः पूषा विश्ववेदाः ॥ स्वस्ति नः स्ता
 द्योऽ अरिष्टनेमिः स्वस्ति नो बृहस्पतिर्दधातु ॥ १ ॥ पर्यः पृथिव्या
 स्पयः ओषधीषु पर्या दिव्यन्तरिक्षे पर्योधाः । पर्यस्वतीः प्रदि
 शः सन्तु मह्यम् ॥ २ ॥ विष्णो रराटमसि विष्मोऽशत्रौ स्थो वि
 ष्णोऽस्युरसि विष्णोर्द्वोसि । व्येष्वगमसि विष्णवेत्वा ॥ ३ ॥ अग्नि
 देवता व्यातो देवता सूर्या देवता चन्द्रमा देवता व्यसवो देवता रुद्रा

देवतादित्यादेवता मरुतो देवता विश्वे देवा देवता बहुस्पतिर्देवतेन्द्रो
देवता व्यरुणो देवता ॥ ४ ॥ द्यौः शान्तिरेन्तरिक्षं शान्तिः पृथिवी शा
न्तिरापुः शान्तिरोषधयः शान्तिः ॥ वनस्पतयः शान्तिर्विश्वेदे
वाः शान्तिर्ब्रह्म शान्तिः सर्वं शान्तिः शान्तिरेव शान्तिः सा
मा शान्तिरेधि ॥ ५ ॥ विश्वानि देवसावितर्हिरता निपरा सुव ॥ अद्भुद्र
त्तन्नः आसुव ॥ ६ ॥ इमारुद्राय तु वसैकपुद्गिने क्षयद्वीराय प्रभरा
महेमतीः । यथा शमसहिपदे चतुष्पदे विश्वसुष्टुङ्गामेऽअस्मि

णायच ॥ २ ॥ सुचस्स्यऽकद्विरस्य गन्मज्ज्योतिरुसुतोऽअभू-
 मा दिवम्पृथिव्याऽअह्या रुहो माविदाम देवान्स्वज्ज्योतिः । ३ ।
 द्यौः शान्तिरेधि ॥ ४ ॥ ॥ अथ कलशस्थापनमंत्राः ॥ भूस्पृशः ॥
 भूरसि भूमिरुस्स्यदितिरसि विष्वधो या विष्वस्स्य भुवन
 स्स्य धन्त्री ॥ पृथिवीं स्वच्छ पृथिवीन्द ६ ह पृथिवीं माहि ६ सीह
 ॥ १ ॥ धान्य प्र० मंत्रः ॥ धान्यमसि धिनु हि देवान्प्राणायत्वा दा-
 नायत्वा ह्यानायत्वा ॥ दीर्घा मनुष्यसि हि मायुषे धान्देवो वः स

विताहिरैयपाणिः। प्रतिगृभ्यात्त्वच्छिद्रेण पाणिना चक्षु
षेत्वामहीनाम्पयोसि॥२॥ ॥ कलशस्थापनमंत्रः॥३॥ आ-
जिग्र्यकलशं स्मृत्वा त्वोव्यशान्विन्देवः पुनरुज्जानिवर्त्त
स्वसानंः सहस्रैर्न्युक्ष्वोरुधारापयस्वती पुनर्म्मोव्यशताद्वयिः
॥३॥ ॥ जलमंत्रः॥ ॥ वरुणस्स्योत्तम्भेनमसि वरुणस्स्यस्क
म्भसर्जनीस्त्यो वरुणस्स्यऽक्रतुसर्दन्यसि वरुणस्स्यऽक्र
तुसर्दनमसि वरुणस्स्यऽक्रतुसर्दनमासीद॥४॥ व्वसोः पवि

नमसि शतधोरुं वसोः पुवित्रमसि सहस्त्रधारम् । देवस्त्वा
 सविता पुनातु वसोः पुवित्रे ए शतधारेण सुष्वाकामं धुक्षः । ५।
 फलमंत्रः ॥ ॥ याः फलिनीर्वाऽअफलाऽअपुष्पायाश्च पु
 ष्षिणीऽबृहस्पतिप्रसूतास्तानो मुञ्चन्वऽहसः ॥ ६॥ प
 चरत्नमंत्रः ॥ परिवाजपतिऽकविरुग्निर्हृद्यान्यक्कमीत् ॥ द
 धुद्रक्कोनिद्राश्रुषे ॥ ७॥ ॥ हिरण्यमंत्रः ॥ ॥ हिरण्यगर्भऽं स
 मेवर्त्तताग्ने भुतस्य जातऽपतिरेकऽआसीत् ॥ सदा धारपृथि

वीन्द्र्यामुतेमाङ्गस्मिन् देवाय हविषो विधेम ॥ ८ ॥ ॥ गंधमंत्रः ॥
त्वाङ्गन्धर्व्या अक्षनेस्त्वामिन्द्रुस्त्वा म्बहुस्स्पतिः ॥ त्वामोषधे सो
मो राजो विद्रुान्न्यक्ष्मादमुच्यत ॥ ९ ॥ ॥ ओषधी मंत्रः ॥ आऽ
ओषधीः सोमराज्ञीर्धक्क्षीः शुतविचक्षणाः ॥ तासामसित्वमुत्तमा
रुङ्क्षामायशर्द्धदे ॥ १० ॥ ॥ मृत्तिका मंत्रः ॥ स्योनापृथि विनो भ
वानृक्षरा निवेना नि । सच्छानः शर्म सुप्रथाः ॥ ११ ॥ ॥ दूर्वा मं
त्रः ॥ ॥ काण्डोत्काण्डात्परोहन्ती परुषः परुषस्स्पतिः ॥ एवानो

दूर्ध्वप्रतनुसुहस्त्रैणशतेनच ॥ १२ ॥ ॥ अश्वत्थपत्रमंत्रः ॥ ॥ अ-
 श्वत्थेवौ निषदनम्पुणैवो वसतिष्कृता गोभाजुऽइत्किंलासथ
 यत्सनवथपूरुषम् ॥ १३ ॥ ॥ धान्यपूर्णमंत्रः ॥ पुर्णादब्धिपराप
 तस्फूर्णपुनरापत ॥ वृस्त्रेवच्चिक्रीणावहाऽदृषमूर्ज ६ शतक्र
 तो ॥ १४ ॥ ॥ आवाहनमंत्रः ॥ तत्वायामिब्रह्मणवन्दमानस्त-
 दाशास्ते यजमानोहविभिः ॥ अहैदमानो व्यरुणो हवो ह्युरुश
 ६ समानऽआयुः प्रमौषीः ॥ १५ ॥ अथ षोडशमातृकामंत्राः ॥

अथ गौरीमंत्रः॥ ॐ शम्भस्स्यवधूतुं रक्षोवधूताऽअरातयो
दित्यास्त्वगसि प्रतित्वादितिर्धेतु॥ अद्विरसिधानस्पृत्योग्ना
वासिपुत्रुष्टुं प्रतित्वादित्यास्त्वग्धेतु॥ १॥ अथ पद्मायै । ॐ
पावकानुं सरस्स्वतीव्याजैर्भिव्याजिनीवती॥ अज्ञं दधुधि
यावसुः॥ २॥ अथ शान्त्यै॥ निवेशनं सुङ्गमनो वसूनां धिश्वा
रूपाभिर्चन्द्रशचीभिः॥ देवऽइव सविता सुत्यधर्म्मन्दोनतस्थो समरे
पथीनाम्॥ ३॥ अथ मेधायै॥ ॐ मेधास्मेद्वरुणो ददातु मे धामग्नि

प्रजापतिः॥ मेधामिन्द्रश्चव्याशुश्चमेधान्धाताददातुमेस्स्वाहा
 ॥४॥ अथसावित्र्यै॥ ॐ सुवितात्वा सुवानो ॐ सुवतामग्निर्गु
 हपतीना ॐ सोमोव्यनस्पतीनाम् ॥ बृहस्पतिर्द्वान्चऽइन्द्रोऽप्य
 द्याय रुद्रऽपशुभ्यो मित्रऽसुस्यो वरुणो धर्मपतीनाम् ॥ ५॥
 अथविजयायै॥ ॐ प्राणायस्स्वाहा पानायस्स्वाहा ह्यानाय
 स्स्वाहा ॥ अम्बेऽअम्बिकेम्बा लिकेनमानयतिकश्चन ॥ सप्त
 स्त्वश्चकऽसुभद्रिकाङ्गम्पीलवा सिनीम् ॥ ६॥ ॥ अथजयायै

ॐ ब्रह्मिनाम्पिताबहुरस्य पुत्रश्चिश्चश्चाकृणोतिसमनावगत्य
॥ इषुधिः सङ्गाः पृतनाश्चसर्वाः पृष्ठेतिनेद्धोजयति प्रसूतः ॥
॥ ७ ॥ अथ देवसेनायै ॥ ॐ इन्द्रः आसान्नेताबृहस्पतिर्दक्षि
णाशुक्रः पुरः एतुसोमः ॥ देवसेनानामभिभञ्जतीनाञ्जयन्ती
नाम्मरुतोऽनन्वग्रम् ॥ ८ ॥ ॥ अथ स्वधायै ॥ ॐ पितृभ्यः
स्वधायिभ्यः स्वधानमः पितामहेभ्यः स्वधायिभ्यः
स्वधानमः प्रपितामहेभ्यः स्वधायिभ्यः स्वधानमः ॥

अक्षन्मि तरोभी मदन्त पितरो नी तृपन्त पितरुः पितरुः शुन्ध
 द्धुम् ॥ ९ ॥ स्वाहाये ॥ ॐ स्वाहा प्राणे व्युः साधिपति के व्युः
 द्युधिद्वौ स्वाहा ग्नये स्वाहा न्त रिक्षाय स्वाहा द्याय वे स्वाहा
 । दिवे स्वाहा सूर्याय स्वाहा ॥ १० ॥ ॥ मातराये ॥ ॐ अना
 धृषा पुरस्तादग्ने राधिपत्यऽ आरुर्मैदाः पुत्रवती दक्षिणत
 ऽ इन्द्रस्वाधिपत्ये प्रजोम्मैदाः ॥ सुषदा पुत्रा देवस्स्य ग्न
 वितुराधिपत्ये चक्षुर्मैदाऽ आरुतिरुत्तरतो धातुराधिपत्ये

शयस्स्योषं म्मेदाः विधितिरुपरिष्ठाद्बृहस्पतेराधिपत्यऽऽप्रा
जो मेदाव्विश्वोऽभ्योमानाष्टाभ्यस्प्याहिमनोरश्वांसि ॥ ११ ॥
लोकमातरायै ॥ ॐ रयिश्च्यमेरायश्च्यमेपुष्टृञ्चमेपुष्टिश्च्यमे
व्विभुचमेप्प्रभुचमेपुर्णञ्चमेपुर्णतरञ्चमेकुर्यवञ्चमेक्षितञ्च
मेनञ्चमेक्षुञ्चमेक्षुज्ञेनकल्पन्ताम् ॥ १२ ॥ ऋष्यै नमः ॥ ॐ
भद्रङ्कर्णेभिः शृणुयामदेवा भद्रम्पश्येमाक्षभिर्ध्वजञ्चाः ॥
स्थिरैरङ्गैः स्तुषुवाधंसस्तनूभिर्ध्वजैर्महिदेवहितं यदायुः =

॥१३॥ पुष्ट्यैनमः॥ ॐ अङ्गान्यात्मभिषजातदश्विनात्क्वमा
नमङ्गैः समधात्सरस्स्वती॥ इन्द्रस्स्यरुप६ शतमानमायुश्च
द्देणुज्योतिरमृतन्दधानाः॥ १४॥ तुष्ट्यैनमः॥ ॐ जातवैदर्स
सुनवामसोममरातीयतो निदहातिवेदः सनः पर्षदतिदुग्गाणि
विश्वानावेवसिन्धुदुरितात्यग्निः॥ १५॥ अथ कुलदेवता
यै॥ ॐ तत्सवितुः पात्॥ ॐ द्यसोः पुवित्रमसिशतधारम्ब
सोः पुवित्रमसि सहस्त्रधारम्॥ देवस्त्वासविता पुनानुब्रसोः

पवित्रेण शतधारिण सुप्ता कामधुक्षः ॥ १ ॥ अथ नवग्रह मंत्रः ॥
आकृष्णे न रजसा वर्त्तमानो निवेशयेन्न मृतमर्त्यञ्च ॥ हिरण्य
येन सवितारथेना देवोष्वाति भुवनानि पश्यन् ॥ १ ॥ इमन्देवाऽ
असपत्न्यः सुवर्द्धमहते क्षत्राय महते ज्यैष्ठ्याय महते जानरा
ज्यायेन्द्रस्स्येन्द्रियाय ॥ इमममुष्यपुत्रमस्स्यै विशाऽएष
वोमीराजा सामोस्समाकम्बाह्मणानां १२ ॥ अग्नि
र्मूर्ध्नि दिवः कुकुत्पतिः पृथिव्याऽअयम् ॥ अपा १३ रता ६

सिजिन्वति॥३॥ॐ उहुँ ह्यस्वाग्ने प्रतिजागृहित्वमिष्टापूर्ते
 स६ सुजेथामयञ्ज॥अस्मिन्सधस्थेऽअद्भुतरेस्मिन्नि
 श्वदेवायजेमानश्चसीदत॥४॥बृहस्पतेऽअतियदब्धोऽअ
 हाद्युमर्दिभातिक्रतुमुज्जनेषु॥यद्दीदयच्छवसःकृतप्रजात
 तदस्ममासुद्विविण्धेहिचित्रम्॥५॥अन्नात्परिस्सुतोऽरस
 म्ब्रह्मणाह्यपिवक्ष्यम्पयःसोमम्प्रजापतिः॥कृतेनसस्य
 मिन्द्रियंविपाने६ शुक्रमन्धसुःइन्द्रम्येन्द्रियमिदम्पयो

मृतम्मधु ॥ ६ ॥ शन्नो देवीरभिष्टुयः आपो भवन्तु पीतये ॥ शब्धो
रभिस्त्रवन्तु नः ॥ ७ ॥ कथोनश्चित्रः आभुवदुतीसदावृधत्
सखा ॥ कथाशर्चिष्टुयावृता ॥ ८ ॥ केतुकुण्डलं केतवे पशो म
र्याः अपेक्षासै ॥ समुखद्विरजायथा ॥ ९ ॥ अथ नवग्रहाधि
देवता मंत्राः ॥ अम्बकं च्यजामहे सुगन्धिं पुष्टिवर्धनम् ॥ उवा
रुकमिव बन्धनान्मृत्योर्मुक्षीय मामृतात् ॥ १ ॥ श्रीश्चतुर्ल
क्ष्मीश्च पत्न्या वहोरत्रेपाश्च नक्षत्राणि रूपमश्विनो व्यात्तम्

दिह ॥ १ ॥ अप्सवर्गं साधि ह्यसौ षधीरमु रुध्यसे ॥ गर्भसञ्जायसे
 पुनः ॥ २ ॥ स्योनापृथिविनो भवानक्षरा निवेशानि ॥ यच्छानुः का
 र्म सुप्रथाः ॥ ३ ॥ इदं विष्णुर्वि चक्रमे न्नेधानिर्दधे पुदम् ॥ सम
 तमस्य पाथं सुरे स्वाहा ॥ ४ ॥ आतार मिन्द्रं सवितार मिन्द्रं हवै हव
 सुहवैर्दुःशूर मिन्द्रम् ॥ द्विषामि शक्रं मुं रुहूत मिन्द्रं ॥ स्वस्ति नो मघ
 वाधो विन्द्रः ॥ ५ ॥ अदित्ये रास्नासीन्द्रो एयाः ॥ उष्णीषः ॥ पुषा सि
 घ्नेर्मायं दीर्घ्व ॥ ६ ॥ प्रजापते न त्वदेतान्यन्यो विष्वा रूपाणि

परितापं भूव ॥ यत्कर्मा मास्ते जुहुमस्तन्नोऽअस्त्वयमुमुष्य पितासा
वस्स्य पिता वयश्स्यामपतयारयीणां स्वाहा ॥ ७ ॥ नमोस्तु स पर्प
भ्यो ये के च पृथिवीमनु ॥ अऽअन्तरिक्षे च दिविते भ्यः स पर्पेभ्यो
नमः ॥ ८ ॥ ब्रह्म यज्ञानम्प्रथमम्पुरस्ताद्द्वितीयतः सुरचो धेन
ऽआवः ॥ सुबुद्ध्याऽउपमाऽअस्स्य त्विष्टाऽसतश्च यो निमसत
श्च विवः ॥ ९ ॥ अथ गणेशादिपंचदेवता मंत्राः ॥ गुणानान्त्वा
गुणपतिऽहवामहे प्रियाणान्त्वा प्रियपतिऽहवामहे निधी

नान्वानिधिपतिः० हवामहेद्यसोमम॥ आहमेजानिगर्भधमा
 त्वमेजानिगर्भधम॥ १॥ अम्बेऽअम्बिकेम्बालिकेनमानयतिक
 श्वन॥ ससस्यश्वकः० सुभद्रिकाङ्गाम्पीलवासिनीम॥ २॥ द्वा
 तौवामनौवागन्धर्वाः० सुप्ताविः० शतिः॥ तेऽअग्नेश्वमायुञ्जसे
 ० अस्मिञ्जवमादधुः॥ ३॥ द्युतद्दुतपावानः० पिबतुव्वसोव्वसा
 पावानुः० पिबतान्तरिक्षस्स्यहविरसिस्स्वाहा॥ ४॥ दिशः० प्रदि
 शोऽआदिशोव्विदिशोऽउदिशोदिगम्यः० स्वाहा॥ ४॥ आवाहुः०

शामधुमत्यश्विनासुनृतावती॥ तयायज्ञस्मिमिक्षताम्॥ ५॥ अ
थदिक्पालमंत्राः॥ ॥ त्रातारुमिन्द्रं मवितारुमिन्द्रं हवै हवे सुहवे
ॐ शूरुमिन्द्रम्॥ हवोमिशक्रमुपुरुहुतमिन्द्रं स्स्यस्तिनोमघवा
धात्विन्द्रः॥ १॥ इति अग्निमंत्रः॥ त्वन्नोऽअग्ने बरुणस्स्यधि
द्वान्देवस्स्यहेडोऽअवयासिसीष्ठाः॥ अजिष्टो वान्हितमः शोशु
चानो विश्वा देषां ॐ सिप्रमुमुग्ध्यस्ममत्॥ यममंत्रः॥ अस्मि
मोऽअस्स्यादित्योऽअर्ध्वन्नसिद्धितो गुह्येन व्रतेन॥ अस्मि

मेनसुमयाधिपृक्तऽआहुस्तेऽग्नीदिदिविबन्धनानि॥३॥ नैऋत
 मंत्रः॥ असुत्वन्तमर्षजमानमिच्छस्तेनस्स्येत्यामन्त्रिहितस्के
 रस्स्य॥ अन्यमस्मदिच्छसातऽइत्यानमो देवि निर्ऋतेतु
 मस्तु॥४॥ वरुणमंत्रः॥ इमस्मे वरुणश्रुधीहवमद्याचमृडय॥
 त्वामवस्स्युराचर्के॥५॥ आनो नियुद्धिः शतिनीभिरद्भुतैः स
 हस्त्रिणीभिरुपयाहियज्ञम्॥ द्वायोऽस्मिन्त्सवेनेनादयस्स्य
 श्रुयम्पातुस्वस्तिभिः सदानः॥६॥ कुबेरमंत्रः॥ द्युयर्ः सोमव्रते

तव मनस्तनूषु विभ्रंतः प्रजावन्तः सचेमहि ॥ ७ ॥ शिवमंत्रः ॥ तमी
शानुज्जगतस्तस्युषस्यतिन्धिया जिन्यमवसेदू महद्ययम् ॥ पुषा
नो यथा वेदसामसंहृद्वेरेक्षिता पायुरदधः स्वस्तये ॥ ८ ॥ ब्रह्ममंत्रः
॥ ब्रह्मयज्ञानमप्रथमम्पु रस्ता द्विसीमतः सुरचोद्येन ऽ आर्वः ॥ स
बुद्ध्या ऽ उपमा ऽ अस्स्य धिष्ठाः सतश्चर्यो निमस्य तश्च धिर्वः ॥
॥ ९ ॥ शेषमंत्रः ॥ स्यो नाष्टि विनो भवानृक्षरा निवेशनि ॥ सच्छा
नः शर्म सुप्रथा ॥ १० ॥ अथ क्षेत्रपालमंत्रः ॥ न हि स्पशम विद

न्नन्त्यमस्माद्वैश्वानरात्पुः एतारमुग्नेः॥ एमैनमदृधन्नमृताऽ
 अमन्त्यैवैश्वानरुङ्क्षेत्रजित्यायदेवाः॥१॥ अथ अग्नेर्ध्यानमंत्रः
 ॥ चत्वारिंशद्भ्रात्रयोऽअस्म्यपादाद्वेदार्थे सुप्तहस्तौ सोऽअस्य
 ॥ त्रिधा बहुदोषेषु भोगैरवीतिमहोदेवामुत्तर्यां ३॥५ आ वि वेदा ॥१॥ अ-
 थाष्टाहुतिमंत्राः॥ त्वन्नोऽअग्ने वरुणस्स्य धिद्वान्देवस्य हेडोऽअ-
 वयासि सीष्ठाः॥ अजिष्ठा वन्हितमुदशोश्चानो धिश्चाद्वेषां थंसि
 प्रमुमुग्ध्यस्मत्॥२॥ स त्वन्नोऽअग्ने वमो भवोतीति दिष्टोऽअस्स्या

ॐ प्रसोध्युष्टौ ॥ अथ यद्व्यनो वरुणं रुद्रं एतं रणं एतं वीहि मृडी कर्दं सुहवो नः
एधि ॥ ३ ॥ इमं मे वरुणं श्रुधी हवै मद्या च मृडय ॥ त्वामेव स्युराचके ॥
॥ ३ ॥ तत्त्वो या मिद्वह्मं एण वन्दमानस्तदाशास्ते यजमानो हविर्भिः
॥ अहं इमानो वरुणं हवो ध्युरुशं सुमानं ॐ आयुः प्रमोषीहं ॥ ४ ॥ यते
शतम्बरुणये सहस्रं यज्ञियाः पाशा वितता महान्तः ॥ तेभिर्नो ॐ अद्य स
वितोत विष्णुर्द्विश्च मुञ्चन्तु मरुतः स्वर्का ॥ ५ ॥ अथाश्रयाग्नेस्य न
भिर्नास्ति पाशश्च सत्वमित्त्वमया ॐ असि अयानो यज्ञं वह्नास्य यानो धेहि

भेषजं स्याह ॥ ६ ॥ उदुत्तमम्भ्वरुणपात्रीमस्मदबोधमंविमध्यमं
 श्रथाय ॥ अथोद्यमोदित्यब्रूतेतवानोगसोऽअदितयेस्स्याम ॥ ७ ॥
 भवतन्नुःसमनसोसचैतसावरेपसौ ॥ माखज्ञः हिः सिष्टुम्माअन
 पतिञ्जातवेदसो शिवो भवतमुद्यनः ॥ ८ ॥ अथबर्हिहोममंत्रः ॥ देवा
 गातुविदोगातुं वित्वा गातुमित ॥ मनसस्पतऽइमन्देवयज्ञं स्स्वा
 हाघातेधाः ॥ १ ॥ अथ पूर्णाहुतिमंत्राः ॥ मूर्ध्नि नन्दिवोऽअरतिम्युधि
 ध्याधैश्वानरमुतऽआजातमुग्निम् ॥ कुविः सुम्प्राजमतिथिञ्ज

नानामासन्नापात्रं ज्ञनयन्त देवाः ॥१॥ द्यसौः पुवित्रमसिशुतधा
रुम्ब्यसौः पुवित्रमसि सहस्रधारम् ॥ देवस्त्वोसविता पुनातु ब्रह्मसौ ह्य
वित्रै ए शतधारिण सुपुत्रा ॥ कामधुक्षतः ॥२॥ पुणोर्द्विपरा पतस्तु
पूणो पुनरापत ॥ वस्नेव विक्क्रोणावहाऽ इषमूर्ज्ज ॥३॥ शतक्रतो पु
नस्त्यादिन्यारुद्रा द्वे सवः समिन्धताम्पुनर्ब्रह्माणो ब्रह्मसुनीथ्य
क्षैः ॥ द्युतेन त्वन्तन्वुम्बुर्द्वयस्त्वसत्याः सन्तु यजमानस्त्वय कामाः
॥४॥ अथ भस्मधारणमंत्रः ॥ अग्रेषु षष्ठ्यु मर्दयेः कुशयपस्यत्र्या

युषम् ॥ यद्देवेषु आयुषंतन्नोऽअस्तु आयुषम् ॥ १ ॥ अथाभिषेक
 मंत्रः ॥ समुद्रज्येष्ठाः सलिलस्य मध्यात्पुनानायंत्य निविशमानाः ॥
 इंद्रो यावुज्जीर्घषभोरगदता ॥ आपो देवीरिहमामवन्तु ॥ १ ॥ आऽ
 आपो दिव्याऽउत वास्त्रवन्ति स्वनिर्निर्माऽउत वायाः स्वयंजाः ॥
 समुद्रार्थायाः शुचयः पावकास्ताऽआपो देवीरुहमामवन्तु ॥ २ ॥
 या सोराजावरुणो याति मध्ये सत्यानृतेऽवपश्यंजनानां ॥ मधुश्च
 तः शुचयो याः पावकास्ता आपो देवीरिहमामवन्तु ॥ यासुराजाव

ॐ एणोयासुसोमो विश्वे देवा आसूजं मदेन्ति ॥ वेभ्वानरोयास्यग्निः
प्रविष्टुस्ताऽआपो देवीरिहमामयन्तु ॥ ३ ॥ ॐ भूः पुनातु ॐ भु
वः पुनातु ॐ स्वः पुनातु ॐ महः पुनातु ॐ जनः पुनातु ॐ तपः
पुनातु ॐ सत्यं पुनातु ॐ तत्सवितुः यातु ॥ ४ ॥ ॐ आपो
हिष्णामयो भुवस्तानऽऊर्जं देधातना ॥ मुहेरणा यन्वक्षसे ॥ ५ ॥ यो वऽग्नि
वर्त मोरसस्तस्स्य भाजयते हनः ॥ उग्रानीरिव मातरः ॥ ६ ॥ तस्मिन्
रेङ्गमामयो यस्स्य क्षयाय जिह्वेथ ॥ आपो जनयथा च नः ॥ ७ ॥ पुनन्तु

मापितरः सोम्यासः पुनन्तुमापितामहाः पुवित्रै एशतायुषा ॥ पुन
 न्तुमापितामहाः पुनन्तुप्रपितामहाः ॥ पुवित्रै एशतायुषा विश्व
 मायुष्यश्नवै ॥ ८ ॥ अग्नेऽआयूश्श्विपवसुऽआसुवोज्जिमिषञ्जनः
 आरवोधस्वदुच्छुनाम् ॥ ९ ॥ पुनन्तुमादेवजनाः पुनन्तुमनसाधियः
 ॥ पुनन्तुविश्व्या भूतानि जातवेदः पुनीहिमा ॥ १० ॥ पुवित्रै एपुनीहिमा
 शुक्रैर्णदेवदीद्यत् ॥ अग्नेक्रत्वाक्रतु ३ ॥ रनु ॥ ११ ॥ अत्ते पुवित्रमर्चि
 ष्यग्ने धिततमन्तरा ॥ ब्रह्ममेतन पुनातुमा ॥ १२ ॥ पर्वमानः सोऽअद्य

नः पुवित्रैण धिचर्षणिः॥ अः पोता स पुनानुमा ॥ १३ ॥ उभाभ्यान्देव
सवितः पुवित्रैण सवेन च । मां पुनीहि धिश्चतः ॥ १४ ॥ धिश्च देवी पु
नतीदृश्या गा द्यस्स्या मिमाबुद्धुस्तन्वोधीत पृष्ठाः ॥ तयामर्दन्त हंस
धुमादेषु ब्रयं स्स्याम पतयारयीणाम् ॥ १५ ॥ चित्पति म्मा पुनातु ।
वाक्पति म्मा पुनातु देवो मां सविता पुनात्वाच्छिद्देण पुवित्रैण सूख्य
स्स्य रश्मिभिः ॥ तस्स्य ते पवित्र पते पवित्रै पूतस्स्य यत्कामः पुनेत
च्छिकेयम् ॥ १६ ॥ याऽआर्षधीः सोमराज्ञा र्वेद्धीः शतधिचक्षणाः ॥ ता

सामसित्वमुत्तमारुङ्गामायुत्राँ हृदे ॥ १७ ॥ आऽओषधीँ सोमरा
 द्नीर्धिवृताँ पृथिवीमनु ॥ बृहस्पतिप्रसूताऽअस्यै सन्दत्तधी
 र्भुम् ॥ १८ ॥ वयँ सोमद्वतेतवमनस्तनूषु विभक्तः ॥ प्रजावन्तः
 सर्वमहि ॥ १९ ॥ त्रातारमिन्द्रमयितारुमिन्द्रँ हवै हव सुहवँ शूरमि
 न्द्रम् ॥ कयामिशुकुम्भुरुहतमिन्द्रँ स्स्यस्तिनोमघवाधा त्विन्द्रः
 ॥ २० ॥ देवस्स्यत्वासवितुः प्रसवेऽश्विनोर्वाहुभ्यामृषणो हस्ता
 भ्याम् ॥ सरस्स्वत्यै वाचो गुन्तुर्धन्त्रियै दधामि बृहस्पते ह्यसा

मन्त्राञ्जयेनाभिषिञ्चाम्यसौ ॥ २१ ॥ देवस्सर्वत्वासवितुः प्रसवेऽश्वि
नोर्द्धाहुभ्याम्पुणोहस्ताभ्याम् ॥ सरस्स्वत्यै द्वाचो वन्तु अन्न एणा
ग्नेः साम्नाञ्जयेनाभिषिञ्चामि ॥ २२ ॥ देवस्सर्वत्वासवितुः प्रसवे
ऽश्विनोर्द्धाहुभ्याम्पूद्मोहस्ताभ्याम् ॥ अश्विनो भर्षञ्जयेन तेजसे
न्नहमवच्चेसायाभिषिञ्चामि ॥ सरस्स्वत्यै भर्षञ्जयेन द्वाभ्या यान्ना
द्यायाभिषिञ्चामीन्द्रस्येन्द्रियेण बलायाश्च ये यशसेभिषिञ्चामि
॥ २३ ॥ कौसिकतुमोसिकस्मै त्वाकार्यत्वा ॥ सुश्लोकुसुमङ्गलस

त्यराजन् ॥ २४ ॥ शिरौ मे श्रीर्ऋशो मुखे न्वि खिः ॥ केशाश्च तन्म
 श्रूणि राज्ञे प्रोणोऽन्मृतं ॥ सम्प्राङ्क्षु विराट् श्रोत्रम् ॥ २५
 ॥ जिह्वामे भुङ्क्वाऽन्नहो मनो मे न्युः ॥ स्वराट् भामः ॥ मोदोऽप्यमोदाऽ
 अङ्गुलीरङ्गा निमिचने सहः ॥ २६ ॥ बाहू मे वल मिद्रियं हस्तौ मे
 कर्मवीर्यम् ॥ आत्मक्षत्रमुरो मम ॥ २७ ॥ पृष्टीर्म्मै राट् पदमथ
 सौग्रीवाश्च श्रोणौ ॥ ऊरूऽअरत्क्का जानुनी विशो मेङ्गा निसर्घतः ॥
 ॥ २८ ॥ नाभिर्म्मै चित्तं विज्ञानं स्या युष्मै पंचितिर्भा सत् ॥ आनन्द

नन्दावांढीमे भगुः सौ भोग्यम्यसः जङ्घाब्ध्या पद्भ्यान्धर्मोस्मि
द्विशिराजु प्रतिष्ठितः ॥ २९ ॥ प्रतिक्षेत्रे प्रति तिष्ठामिराष्ट्रे प्रत्य
श्वेषु प्रति तिष्ठामि गोषु ॥ प्रत्यङ्गेषु प्रति तिष्ठाम्यात्ममन्त्र प्रति प्रा
रोषु प्रति तिष्ठामि पुष्टे प्रति द्यावा पृथिव्योऽप्रति तिष्ठामि यज्ञे ॥ ३० ॥
॥ द्यौः शान्तिरुन्नरिक्षुः शान्तिः पृथिवी शान्तिरापुः शान्तिरौष
धयः शान्तिः ॥ वनस्पतयः शान्तिर्धिष्ण्यै देवाः शान्तिर्ब्रह्मणा
न्तिः सर्वं शान्तिः शान्तिरेव शान्तिः सामा शान्तिरेधि ॥ ३१ ॥

अथ देवता मंत्रः॥ नमः शिवाय च मयो भवाय च नमः शङ्कराय
 च मयस्कुराय च नमः शिवाय च शिवतराय च॥ १॥ विष्णु मंत्रः॥
 इदं विष्णुर्धिवंक्रमेन्नेधानि दधे पदम्॥ समूढमस्स्य पाथं सुरेस्स्वा
 हो॥ २॥ देवी मंत्रः॥ अम्बेऽअम्बिकेम्बोलिके नमो नयति कश्चन॥
 ममैस्त्यश्वकः सुभद्रिकाङ्गाम्पीलवासिनीम्॥ ३॥ गणेश मंत्रः॥
 एगानान्त्वा गुणपतिं हवामहे प्रिया एगान्त्वा प्रियपतिं हवाम
 हे निधीनान्त्वा निधिपतिं हवामहे हवामहे हवामहे हवामहे हवामहे
 हवामहे हवामहे हवामहे हवामहे हवामहे हवामहे हवामहे हवामहे

धमात्वमेजासिगर्भेधं॥ सूर्यमंत्रः॥ आहुष्णेनरजसावर्तमानो
निवेशयेन्नमृतम्मर्त्यञ्च॥ हिरण्ययेनसवितारथेनादेवायानिभु
वन्नानिपश्यन्॥ ५॥ अंबकमंत्रः॥ अंबकञ्जजामहेसुगन्धिमुष्टि
वर्द्धनम्॥ उर्ध्वोरुकमिवबन्धनान्मृत्योर्मुक्षीयमामृतात्॥ ६॥ ब्र
ह्ममंत्रः॥ ब्रह्मेवज्ञानप्रथममुरस्ताद्विसीमतः॥ सुरूपैर्वेनऽप्रा
वः॥ सुबुद्ध्याऽऽपुमाऽअस्स्यद्विष्टाऽसतश्च्योनिमसतश्चधिवः
॥ ७॥ स्कन्दमंत्रः॥ अदक्कन्दः॥ प्रथमंजायमानऽउद्यन्त्समुद्रादुत

वापुरीषात् ॥ श्येनस्स्य पक्ष्या हरिणस्स्य बाहू ॥ उपस्सुत्य मम हि जा
 तन्तैः ॥ अर्धन् ॥ ८ ॥ सप्यमंत्रः ॥ नमोस्तु सूर्येभ्यो ब्रह्मणे च पृथिवीमनु
 ॥ ९ ॥ अन्नरिक्षेऽदिवितेभ्यः ॥ सूर्येभ्यो नमः ॥ १० ॥ हनुमानमंत्रः
 ॥ अस्मै रुद्रा मे हना पर्व ता सो वृत्र हत्ये भरहृती सुजोषाः ॥ ११ ॥ अक्ष
 सतेऽस्तु वृते धारि पुञ्जः ॥ इन्द्रज्येष्ठा ॥ अस्मा ॥ १२ ॥ अर्वन्तु देवाः
 ॥ १३ ॥ सप्त ऋषिमंत्रः ॥ सुप्ताः ऋषयः ॥ प्रतीहिताः ॥ शरीरे सुप्सर
 क्षन्ति सदुमप्रमादम् ॥ सुप्ता पुः स्वपतो लोकमीयुस्तत्र जायुः

तोऽअस्वप्नजोसत्रसदौचदेवो॥११॥ध्रुवमंत्रः॥ध्रुवक्षितिर्ध्रुव
योनिर्ध्रुवासिद्धवर्ध्वोनिमासीदसाधुया॥उद्ध्वे स्स्यकेतुम्प्रथ
मंज्जुषाणाश्विनोध्यर्ध्वसादयतामिहत्वा॥१२॥भूतमंत्रः॥भुता
यत्नानारातयेस्युरभिविक्रयेषुहृत्तुहृत्तुःपृथिव्यामुधु
न्तरिक्षमन्वमिपृथिव्यास्त्वानाभौसादयाम्यदित्याऽउपस्थ
ग्रेहृह्यथरेद॥१३॥विश्वकर्मा मंत्रः॥विश्वकर्मन्तुविषावर्द्धनेन
आतारमिन्द्रमकृणोरवृद्धयम्॥तस्मैविशुःसमनमन्तपूवोरिय

मुग्रोधिहृद्यो यथासत् ॥ १४ ॥ अगस्तिमंत्रः ॥ कुम्भोद्यनिष्टुर्जनि
 ताश्चावीभिर्धोस्मिन्नग्रेयोन्ध्याङ्गभ्योऽअन्तः ॥ प्लुत्रिध्यक्कं
 शतधारुऽउत्सोदुहेनकुम्भीस्वधाम्पितृभ्यः ॥ १५ ॥ कालिमंत्रः ॥
 कन्ध्याऽइववहतुमेतवाऽउऽअञ्जुञ्जानाऽअभिचाकशीमि ॥ यत्र
 सोमः सूर्यतेष्वत्र यज्ञो दृतस्स्यधारोऽअभितत्यवन्ते ॥ १६ ॥ लक्ष्मी
 मंत्रः ॥ श्रीश्च ते लक्ष्मीश्च पत्न्या वहो शत्रो पार्श्वे नक्षत्राणि रूपमग्नि
 नोऽध्यातम् ॥ इष्टान्निपाणो मुष्मऽइषाण सर्वलोकम् ॥ इषाण ॥ १७ ॥

सरस्वतीमंत्रः॥ पञ्चनद्युतः सरस्वतीमपि यन्ति सरस्वतीतसः सरस्व
तीनुपञ्चधा सो देवो भवत्सरित् ॥ १८ ॥ पृथ्वीमंत्रः॥ स्योना पृथिविनो
भवानृक्षरा निवेशनी ॥ बच्छानः शर्मसुप्रथाः ॥ १९ ॥ आपमंत्रः॥
अप्स्वग्ने सधिष्ठुवसौ षधीरनुरुद्धयसे ॥ गढ्यै सज्जायसे पुनः ॥ २०
॥ तेजमंत्रः॥ अग्निन्दुतम्पुरो देधे हृद्यवाहुमुपब्रुवे ॥ देवा २ ॥ ५ आसा
दयादिह ॥ २१ ॥ वायुमंत्रः॥ वातो वामनो वागन्धर्वाः सुप्तविथं श
तिः ॥ ते ५ अग्ने श्वमग्ने ज्जस्ते ५ अस्मि ज्जुवमादधुः ॥ २२ ॥ आका-

शमंत्रः॥ सावाङ्कुशमधुमुत्पथ्विनासूनृतावती॥ तथा अज्ञस्मिमिक्ष
 ताम्॥ २३॥ देवतापत्नीमंत्रः॥ तम्यक्षीभिरनुगच्छेम देवाः पुत्रैर्भ्रा
 तृभिरुतवाहिरण्यैः॥ नाकङ्कुम्भगानाः सुकृतस्यलोके तृतीयेष्टे
 ऽऽधिरोचने दिवः॥ २४॥ ऋग्वेदमंत्रः॥ अग्निमीळे पुरोहितं यज्ञस्य
 देवमृत्विजम् होतां रत्नधातमम्॥ २५॥ यजुर्वेदमंत्रः॥ इषेत्वा ऊर्ज
 त्वाद्यौ यवस्थे देवोर्वः सविता प्राप्य यतु श्रेष्ठतमायु कर्मणः॥ आ
 प्यायद्वमग्ध्याऽइन्द्राय भागम् प्रजावती रनमीवाऽअयद्वम्मा मा

वस्तेनऽईशतुमाद्यशं॥ सोऽङ्गुवाऽअस्मिन्गोपती स्यात्तुबह्वीज्ये
नेमानस्स्यपुशून्माहि॥२६॥ सामवेदमंत्रः॥ अगुऽआयाहि वीतये
गृणानो हृद्यदातये निहोतो सत्सिबर्हिषि॥२७॥ अथर्वणमंत्रः॥ श
न्नो देवीरभिष्टयऽआपो भवन्तु पीतये शंयोरभिस्त्रवन्तु नः॥२८॥
वास्तुमंत्रः॥ वास्तोष्पते प्रतिजानीह्यस्मान्स्वावेशोऽअनमीवो भवा
नः यत्वेमहे प्रतितन्नो जुषस्व शन्नो भवद्विपदेशं चतुष्पदे॥२९॥
समुद्रमंत्रः॥ सुमुद्रो सिनभस्वानार्द्रदो नुः शुम्भूर्म्ममो भूरुमिमा

वाहिस्स्वाहा॥ मारुतोसिमरुताङ्गणः॥ शम्भूर्म्मयो भूरभिमाद्याहि
 स्स्वाहा॥ वस्स्त्रूरसिदुर्वस्वाच्छम्भूर्म्मयो भूरभिमाद्याहिस्स्वाहा
 ॥३०॥ पर्वतमंत्रः॥ प्रपद्यतस्म्यद्युषमस्म्यपुष्टान्नावश्चरन्तिस्म्य
 सिचऽइयानाः॥ ताऽआवद्यन्नधरागुदक्ताऽअहिम्बुद्धमनुरीय
 माणाः॥ विद्मोर्विक्लमणमसिधिषणोर्विक्लान्तमसिधिषणोर्विक्ल
 न्तमसि॥ ३१॥ संवत्सरमंत्रः॥ संवत्सरुसिपरिवत्सरुसीदावत्सरो
 सीद्वत्सरुसिद्वत्सरुसि॥ उषसेस्तेकल्पन्तामहारुआस्तेकप्यन्ता

मर्द्धमासास्तेकल्प्यन्ताम्मासास्तेकल्प्यन्तामृतवस्तेकल्प्यन्ता ॥ ३१ ॥
वत्सरस्तेकल्प्यताम् ॥ ३२ ॥ ऋतुमंत्रः ॥ वसन्तेन ऽ ऋतुना देवाद्यसर्व
स्त्रिवृता स्सुताः ॥ रथन्तरेण तेजसा हविरिन्द्रेद्ययौ दधुः ॥ ३३ ॥ ग्री
ष्मेण ऽ ऋतुना देवा रुद्राः ॥ पञ्चदशे स्तुताः ॥ बृहता यशसा बलं हवि
रिन्द्रेद्ययौ दधुः ॥ ३४ ॥ वर्षाभिर्ऋतुना दित्यास्तोमे सप्तदशे स्तुताः ॥
वैश्वेणैषि शैजसा हविरिन्द्रेद्ययौ दधुः ॥ ३५ ॥ शारदेन ऽ ऋतुना देवाः
एकविंशः ऽ ऋतुना भवस्तुताः ॥ दैराजेन श्रिया श्रियं हविरिन्द्रेद्ययौ व

योदधुः॥३६॥हेमुन्तेनऽऋतुनादेवास्त्रिणवेमरुतस्तुताः॥बलेनक्क
 रीःसहोहविरिन्देद्ययोदधुः॥३७॥श्रीशिरणेऽऋतुनादेवास्त्रयस्त्रिंशं
 श्रेमृतास्तुताः॥सत्येनरेवतीःक्षत्रंहविरिन्देद्ययोदधुः॥३८॥मासु
 मंत्रः॥श्रद्धमासाःपक्षंषितेमासाऽऽर्घ्यं तुशाम्यतः॥अहोरा
 त्राणिमरुतोधिलिष्टंसूदयन्तुते॥३९॥पक्षमंत्रः॥दुर्मौतेपक्षावज
 रौपतत्रिणीषाभ्यांरक्षांस्स्यपुहंस्स्यगने॥ताभ्याम्यतेम
 सुकृतामुलोकंष्यन्तुऽऋण्योजगमुःप्रथमजाःपुंराणाः॥४०॥शु

कुपक्षमन्त्रः॥ अग्नेः पक्षतिद्योयोन्निपक्षतिरिन्द्रस्य तृतीया सोमस्य
चतुर्थ्यदित्येपंचुमीन्द्रा एषेष्टुष्टी मरुतां सप्तमी बहुस्पतिरष्टमपुष्य
म्या नवमी धातुर्दशमीन्द्रस्यैकादशी चरुणस्य द्वादशी यमस्य त्रयो
दशी॥ ४१॥ कृष्णपक्षतिथिमन्त्रः॥ इन्द्राग्न्योः पक्षतिः सरस्वत्ये निप
क्षतिर्मित्रस्य तृतीया पाञ्चतुर्थी निर्रक्त्ये पुञ्चम्यग्नीषोमयोः षष्ठी
सप्तमी एतं सप्तमी विष्णोरष्टमी पुष्यगोनवमी त्वष्ट्रदेशमीन्द्रस्यैका
दशी चरुणस्य द्वादशी शुक्लस्यैत्रयोदशी द्यौवापृथिव्योर्दक्षिणम्पा

र्ध्वविश्वेषान्देवानामुत्तरम् ॥ ४२ ॥ दिनमंत्रः ॥ अन्हो पारावतानालभते
 रात्र्यै सीचा पूरहोरात्र्यौः सन्धिभ्यौ जतूम्मासिंभ्यो दात्यौ हान्त्स
 वत्सराय महतः सुपूर्णम् ॥ ४३ ॥ अथ नक्षत्रमंत्राः ॥ तत्र अध्विनी
 मंत्रः ॥ यावाङ् शमधुमत्याश्विना सुनृतावती ॥ तया अक्षमि मिक्ष
 ताम् ॥ भरणीमंत्रः ॥ अमायत्वा मरवार्यत्वा सूक्ष्मस्यत्वा तपसे ॥
 देवस्त्वासविता मद्धानक्तु पृथिव्या सधं स्पृशे स्या हि ॥ अर्चिरसि शो
 न्विरसित पौसि ॥ ॥ कृत्तिका मंत्रः ॥ अग्निन्दु तमुरो देधे हव्यवाह

मुपब्रुवे॥ देवौ ॥ ३ ॥ आसादयादिह ॥ ३ ॥ रोहिणीमंत्रः ॥ प्रजापतेन त्वदेवा
न्यन्यो विश्वारूपाणि पतिता बभूव ॥ यत्कामास्ते जुहुमस्तन्नोऽअस्त्वय
ममुष्य पिता सावस्स्य पिता वयं स्स्यामपतयो रयीणां स्स्वाहा ॥ मृग
शिरामंत्रः ॥ सोमो धेनुं सोमोऽअर्धन्तमाशुं सोमो घीरङ्कर्मस्थन्द
दाति ॥ सादुन्धुं विदथ्य सुमेयम्पितृश्रवं गुं च्यो ददात्रादस्मै ॥ ५ ॥ आ
र्द्रामंत्रः ॥ इमारुद्रार्यतव सैकपुर्दिने क्षयहीराय प्रभरामुहेमतीः ॥ अथात्रा
मसद्विपदे चतुष्वदे विश्वमुष्टङ्गामैऽअस्मिन्ननातुरम् ॥ ६ ॥ पुनर्वसुमंत्रः ॥

ॐ गसत्पराधो भगे माधियमुदवा ददेन्न ह ॥ भग प्रनो जनय गो भिरश्वेभ्य
ग प्रनृभिर्नृवन्त ह स्याम ॥ ११ ॥ उत्तरा मंत्रः ॥ अर्घ्यम एम्बुहस्पति मिन्द्रन्दा
नाय चोदय ॥ घ्राचं विष्णुं सरस्वतीं सवितारं च द्वाजिनं शुस्स्वाहा ॥ १२ ॥
हस्त मंत्रः ॥ उदुत्यञ्जा तवैदसन्देवं दहन्ति केतवः ॥ हृशे धिश्वायसूख्यम् ॥ १३ ॥ चि
त्रा मंत्रः ॥ त्वष्टा तुरीपोऽअद्भुतऽइन्द्राग्नीषुष्टिवर्द्धना ॥ द्विषदा छन्दऽइन्द्रिय
मुक्षा गौर्नवयो दधुः ॥ १४ ॥ स्वाति मंत्रः ॥ द्यौर्युरग्ने गार्ध्रप्रीऽसाकङ्कन्म
ने सा अज्ञं ॥ शिवो नियुद्धिऽशिवार्भिः ॥ विवाग्वा मंत्रः ॥ इन्द्राग्नी आगतं ॥

सुतङ्गीभिर्न भोघैरप्यम् ॥ अस्स्य पातन्धिपेषिता ॥ १६ ॥ अनुराधामंत्रः ॥ नमो
 मित्रस्स्य वरुणस्स्य चक्षुसे महो देवाय तदृतं संपर्यत ॥ दूरं दृशे देवजाताय
 केतवे दिवस्पुत्राय सूच्याय शतं सत् ॥ १७ ॥ ज्येष्ठा मंत्रः ॥ त्रातार मिन्द्रमवितार
 मिन्द्रं हव हवे सुहवुं शूर मिन्द्रम् ॥ कया मिशक्रमु रुहृत मिन्द्रं स्सव
 स्ति ॥ मघवा धा विन्द्रः ॥ १८ ॥ मूला मंत्रः ॥ माता च ते पिता च ते गर्ग वृक्ष
 स्स्य रोहतः ॥ प्रतिला मीति ते पिता गभे मुष्टि मतं सयत् ॥ १९ ॥ पूर्वाषाढा
 मंत्रः ॥ अपाधमदुभिर्नास्तीरशस्तिहात्येन्द्रो द्युम्या भवत् ॥ देवास्त इन्द्र

संकं व्याप्रभे मिरुहद्भानो मरुद्गणः॥२०॥ उत्तराषाढा मंत्रः॥ विष्णवे देवासुऽऽप्रा
गतश्चण्डुतामऽड्मथं हवन्म॥ एदम्बुहिन्निषीदत॥२१॥ श्रवण मंत्रः॥ विष्णो र
रादमसि विष्णोः श्नप्रैस्थो विष्णोः स्मदूरसि विष्णोः कुवोसि॥ वैष्णवमसि
धिषणवेत्वा॥२२॥ धनिष्ठा मंत्रः॥ वसोऽपवित्रमसि द्यौरसि पृथिव्यसि मातरि श्व
नो घम्भोसि बिभ्रधोऽअसि॥ पुरमेणुधा म्ना दृथं हस्स्वमाह्वाम्ना तैश्च
ज्ञापति ह्वर्षीति॥२३॥ शततारका मंत्रः॥ धरुणस्स्यो तन्भेनमसि धरुणस्य
स्कम्भसर्ज्जनीस्थोवरुणस्स्यऽऽकृतसदन्यसि धरुणस्य ऋतसदनम

सिधकृणस्यऽकृतसदनमासीद॥२४॥पूर्वाभाद्रपदामंत्रः॥त्वन्नोऽग्रगेवेक
 एस्स्यविद्वान्देवस्स्यहेडोऽअवेयासिसीष्टाः॥यजिष्ठोवह्नितमुःशोशु
 चोनोविश्वोदूषोऽं॥सिप्रमुमुग्ध्यस्म्यत॥२५॥उत्तरभाद्रपदामंत्रः॥अ
 हिरिवभोगैःपथ्यैतिबाहूज्यायोहेतिम्यरिबाधमानः॥हस्तगङ्गोविश्वा
 द्युनोनिधिद्वान्नुमान्नुमाथंसुम्यरिपातुविश्वतः॥२६॥रेवतीमंत्रः॥पू
 षन्तवद्वतेवुयन्तरिष्येमकदाचुन॥स्तोतारस्तऽद्वहस्मसि॥२७॥ ॥
 इतिश्रीवेदपाठमंत्रसंहितासमाप्ता॥ ॥शुभमस्तु॥ ॥

श्रीवेंकटेश्वरायनमः
गंगाविष्णु श्रीकृष्णदास जोग
श्रीवेंकटेश्वरछापखाना (मुंबई.)

SHRI--VENKATESHWAR PRESS.
GANGAVISHNU SHRIKRISHNADAS
BOMBAY

॥ इति माध्यंदिनीयमंत्रसंहितासमाप्तिः ॥